

Odovědi a komentáře:

1. Hlavní sídelní město knížectví leží jakoby uprostřed čtverce. Na jihu se nachází pohoří Slezských a Moravskoslezských Beskyd s dvěma vysokými vrcholy jakoby v „rozích“, Lysá hora (1323 m) a Skrzyczne (1257). Ty vytvářejí výrazné dominanty, které dodnes slouží k orientaci. Jablunkovská brázda s Jablunkovem – sníženina mezi pohořími – pak odpradávná ukazovala cestu směrem k průsmyku. Dále jsou to také řeky, které na východě a na západě vytvářejí zřetelné hranice a společně s řekou Olší a dalšími menšími řekami sloužily našim předkům k základní orientaci při postupu krajinou.

2. Především se jedná o nově vzniklé město Český Těšín. Hlavní město knížectví je dnes rozděleno státní hranicí a řekou Olší.

Naopak dříve samostatná města, na Ostravici Frýdek a Místek a na Bílé města Bielsko a Biała, byla teprve v minulém století spojena.

Vesnice a pozdější město Karviná celé zaniklo v důsledku hornické činnosti, nová Karviná je dnes mimo jiné tvořena historickým a samostatným městem Fryštátem. Hornická činnost vůbec významně zasáhla do sídelní struktury. Zanikla celá řada osad (např. Kašpárkovice), vznikla nová centra měst (např. Orlová).

Slezská Ostrava se původně nazývala jen Ostravou, po založení Moravské Ostravy se začal používat název Slovanská Ostrava. Ten vydržel až do 16. století, kdy se začalo preferovat označení Polská Ostrava. V roce 1919 byl změněn na Slezskou Ostravu. A tak bychom mohli pokračovat.

3. Např. v podání Františka Slámy (Dějiny Těšínska): „Místo, kde Těšín nyní stojí, pokryto bylo velkým hustým lesem. V lese tomto odbočili od sebe tři lovci, synové to polského knížete Leška. Po dlouhém bloudění sešli se u studánky, která poskytla jim želaného občerstvení. Zde otevřel se jim čarokrásný výhled do údolí, v němž klikaté až do dálky nedozírné vine se řeka Olza. Těšice se, že se sešli, založili zde u studánky lovecký zámek, kol něhož znenáhla vznikla osada, pozdější město Těšín.“ Dle této pověsti mělo být město založeno kolem roku 810 syny polského knížete Leška, Bolkem, Leškem a Češkem (Těšek).

Studánku dala upravit těšínská městská rada v roce 1860 k 1050. výročí založení Těšína a opatřila jej latinským, polským a původně i německým nápisem. Místo se nazývá dodnes studna Tří bratří.

4. Těšín je jedním z nejstarších měst ve Slezsku. Jeho historie sahá do 9. století, kdy zde stávalo hradiště slovanského kmena Holasiců.

První písemná zmínka o Těšínu (v podobě Tessin) se nalézá v bule papeže Hadriána IV. datované k 23. dubnu 1155, kde je zmiňován jako sídlo kastelanie a kolem roku 1220 byla městu udělena městská práva loveckého typu.

Historie osídlení na Zámecké hoře v Cieszynie a slovanského hradiště v Chotěbuzi, zvaného Starým Těšínem nebo také Těšíniskem však spadá hluboko do období před naším letopočtem.

Po zničení Starého Těšína velkomoravskými vojsky koncem 8. století slovanští osadníci založili na Zámecké hoře nové obranné hradiště, které časem získávalo na významu a stalo se tak administrativním, náboženským a hospodářským centrem velké části Slezska. Pod Zámeckou horou, v podhradí, pak začalo postupně vznikat město. Rozvoj hradu a města vedl na přelomu 11. a 12. století k definitivnímu zániku Starého Těšína.

Těšínské Slezsko – poznejme se prosím

5. Jedná se o vyobrazení rotundy kaple sv. Mikuláše a sv. Václava na Zámecké hoře v Cieszynie.

Je nejstarší a nejcennější stavební památkou na Těšínsku. Vznikla v 11. stol. v románském slohu v podobě rotundy. V její blízkosti se nacházelo palatium – obydlí pro velitele hradiska – a jako jediná zděná stavba v době svého vzniku měla i funkci obrannou. Původní hradiště bylo vybudováno ze dřeva.

Rotunda – kaple sv. Mikuláše a sv. Václava na Zámeckém vrchu v Cieszynie.

6. Vezmeme-li v úvahu současný kurs, pak by adekvátní bankovou k polským dvaceti zlotým mohla být česká stokrúna. Na jejím rubu dominuje pečeť Karlovy University, na níž Karel IV. předává zakládací listinu do rukou patrona české země sv. Václava. Vlevo od ní je umístěna iniciála „K“ z této zakládací listiny.

Možná se z tohoto srovnání moc usuzovat nedá, ale i tak je zřejmé, že se zcela určitě jedná o velmi významnou stavební památku na území Polska.